

протистояння інформаційному тероризму; здійснення контролю з надання ефірів для терористів та їхній недопуск до ЗМІ [4].

Отже, забезпечення безпеки суспільства від впливу медіа-тероризму – це забезпечення безпеки кожної людини, оскільки поширення інформації про тероризм, чинить потужний психологічний вплив на свідомість та поведінку людей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойченко О. В. Медіа-тероризм: особливості сучасних ознак інформаційної безпеці /О. В. Бойченко // Інтегровані інтелектуальні робото технічні комплекси (ПРТК-2009): Друга міжнародна наук.-практ. конф. (25–28 травня 2009 р.). – К.: НАУ, 2009. – С. 230–232.
1. 2. Герасименко К. С. Сучасні ознаки загроз «інформаційного тероризму» / К. С. Герасименко // Форум права. – 2009. – № 3. – С. 162-166. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2009_3_26
2. Глазов О. В. Міжнародний інформаційний тероризм в контексті загроз національній безпеці України / О. В. Глазов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukraci/politics/2012/197-185-15.pdf>. 4. Как вербуют в ИГИЛ: медиа-империя ДАИШ, профессиональный PR и онлайн-присяги террористов (фото, видео) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rusvesna.su/recent_opinions/1450279359
6. Куса І. Інформаційний аспект тероризму та переговорний процес із терористами. 15. 02. 2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mskod.com/informatsiyiy-aspekt-terorizmu-ta-peregovorniyprotses-iz-teroristami>
7. Ольшанский Д. В. Психология терроризма. - СПб.: ПИТЕР, 2002. – 288 с.
8. Устинов В. В. Международный опыт борьбы с терроризмом: стандарты и практика / В. В. Устинов. – М.: Юрлитинформ, 2002.
9. Яцик Т. П. Особливості інформаційного тероризму як одного із способів інформаційної війни / Т.П. Яцик //Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2014. – № 2. – С. 55–60.
10. Jerrold M. From Car Bombs to Logic Bombs: The Growing Threat from Information Terrorism / M. Jerrold // NATO Library at: Terrorism and political violence, vol. 12, no. 2, Summer 2000. – P. 97-122.
11. Thevenet C. Cyber-terrorisme, mythe ou réalité? / C. Thevenet // Série Mémoires et Thèse. – Université de Marne-La-Vallée. – 2005. – 57 p.

Хом'як Ольга

Науковий керівник – викл. Тимків І. М.

ІМІДЖ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ВНЗ

Невід'ємною частиною успіху сучасного педагога ВНЗ є його імідж. В перекладі з англійської цей термін означає «образ», тобто візуальна привабливість особистості, вміння подати себе іншим людям. Німецький соціолог Е. Гофман визначав імідж як «мистецтво керувати враженням». Однак, незважаючи на імідж, який педагог для себе створює чи хотів би створити, найважливішими у цій сфері є покликання, любов до учнів та студентів, доброта, лагідність, від природи легкий та зрозумілий спосіб викладання, неймовірна відданість улюбленій справі. Інакше ж, як наголошує учений О. Духнович: «Хто з цих властивостей від природи дарованих не має, той не принесе у педагогічній справі користі» [10, с. 517–518].

Метою даної статті є розкриття основних елементів, структури та деяких аспектів іміджу сучасного педагога ВНЗ.

Серед зарубіжних авторів, що займалися дослідженнями і практичними розробками в царині формування іміджу особистості, слід назвати таких науковців як *П. Берд, С. Блек, Л. Браун, Дж. Брунер, Т. Грінберг, Ф. Девіс, Ф. Котлер* та ін.

Серед перших наукових робіт у сфері іміджу особистості можна виділити праці *О. Грушиніної, Л. Гуревича, Ф. Кузіна, Б. Ушакова, І. Федорова, В. Шепеля* та ін.

Науковиці *Ж. Попова* та *С. Яндарова* розкрили зміст, функції і мотивацію побудови іміджу особистості вчителя, *Н. Шкурко* приділила увагу вивченню структури гендерних та вікових особливостей сприйняття і технології формування іміджу педагога, *О. Забазнова* розглянула вплив «Я-концепції» на формування іміджу педагога [1].

Дослідник *А. Панасюк* під особистісним (індивідуальним) іміджем розуміє такий, який базується на рисах, що знаходять свій прояв у площині психічних особливостей, і реалізується через такі категорії як характер, темперамент, емоції [6, с. 88]. На думку автора, особистісний імідж включає в себе такі елементи:

- характеристику людини, яка і виступає інформацією, що формує імідж;
- образ людини, сформований у психіці кожного з членів аудиторії іміджу у вигляді комплексу різних особистісних характеристик – зовнішніх і внутрішніх;
- думку про людину як оцінку іміджу образу цієї людини, яка виникла у психіці аудиторії;
- прототип іміджу – самої цієї людини;
- об'єкт іміджевого впливу, члена аудиторії іміджу, в результаті чого сформувався образ цієї людини, виникла оцінка образу, виник її імідж [7, с. 37].

Анатолій Калюжний вказує на декілька причин, які підкреслюють важливість особистісного іміджу:

- імідж впливає на тих, хто приймає рішення у питаннях професійного зростання;
- ми віримо тому, що бачимо;
- ми всі зайняті люди і часто приймаємо рішення на основі першого враження;
- ми всі діємо як послі своєї професії або організації;
- мати гарний вигляд і впевнено себе почувати – це добре для нас [3, с. 163].

Враховуючи те, що імідж є утворенням дуже складним та інтегральним, нам варто усвідомити, що створення професійного іміджу є неможливим без урахування особистісного.

Імідж педагога – емоційно забарвлений стереотип сприйняття образу вчителя у свідомості вихованців, колег, соціального оточення, в масовій свідомості. При формуванні іміджу вчителя реальні якості тісно переплітаються з тими, які приписуються йому оточуючими [3].

Підтримуємо думку Ю. Палехи щодо визначення таких професійних рис педагога: широка ерудиція і вільний виклад матеріалу, вміння враховувати психологічні і вікові особливості аудиторії, володіння темпом мови (120-130 слів на хвилину), загальну і спеціальну грамотність, миттєву реакцію на ситуацію, вміння чітко формулювати конкретні цілі, а також організовувати роботу всіх слухачів одночасно, вміння контролювати ступінь засвоєння навчального матеріалу [5, с. 276].

Анатолій Калюжний, досліджуючи імідж вчителя, пише, що імідж виникає тільки тоді, коли його об'єкт-носій стає публічним, тобто коли є суб'єкти його безпосереднього або опосередкованого сприйняття, він є продуктом соціальної перцепції. Зміст іміджу людини передбачає інтеграцію його соціальних, професійних, психологічних і власне таких, що відносяться до зовнішнього вигляду, характеристик. При цьому імідж складається на основі тих окремих вражень, які справляє людина на оточуючих у результаті спостереження, спілкування, взаємодії, а також на основі тих думок, які передаються завдяки комунікативним каналам. До того ж, приймаючи рішення в умовах дефіциту інформації, а у багатьох випадках через відсутність часу, а то і просто небажання думати, оточуючі замінюють побудову складного і поглибленого портрета людини його іміджем – знаковим замінником, що відбиває основні риси [4, с. 5-6].

В дослідженнях Л. Донської ідеальний викладач володіє в професійній сфері: глибокими знаннями дисципліни, вмінням зацікавити своїм предметом, грамотним та доступним викладом матеріалу, високим інтелектом; в особистісній сфері: вимогливістю, відповідальністю, товариськістю, порядністю; у візуальній сфері: гарними манерами, виразною мовою, харизмою [2].

Окрім цього, Л. Донська виявила типи іміджу викладачів. Авторитарному стилю відповідає «закритий імідж», для якого характерна втрата емоційно-ціннісного контексту спілкування, неможливість проникнення у внутрішній світ студента. Демократичному стилю відповідає «відкритий імідж»: викладач ділиться власним досвідом, відбувається розуміючий діалог педагога та студента [2, с. 147].

У студентській аудиторії імідж педагога залежить від багатьох деталей. За типологією М. Талена, студенти поділяють сучасних викладачів на такі групи:

- «вічні студенти»: розуміють студентів, бачать у них особистість, охоче дискутують на різні теми, мають високий інтелект та професіоналізм;
- «колишні моряки»: намагаються встановити військову дисципліну у ВНЗ; під словом «дисципліна» ці люди розуміють тотальне беззастережне прийняття їх точки зору, цінують «рабство», а не інтелект і вміння логічно мислити, намагаються задавити особистість, «Я» студента шляхом адміністративних заходів;
- «формалісти»: на роботі «відбувають» свої години, байдужі до студентів (робіть, що хочете, аби мені не заважали);
- «байдужі», «заздрісні», «обмежені», «пани», «роботи»: викладачі, які за людськими та професійними якостями не відповідають ідеалу, прийнятному для студента;
- «трудолюбці», «гурмани», «друзі»: користуються авторитетом у студентів за окремі привабливі особистісні риси;
- «викладач-стандарт»: знає свій предмет, живе своєю роботою, важкий у спілкуванні, амбітний, упертий, не цікавий ні собі, ні студентам [8, с. 134].

Отже, сучасні реалії ставлять перед педагогом ВНЗ ряд викликів, зокрема ефективне конструювання особистого та професійного іміджів, оскільки вони нерозривно пов'язані між собою. На нашу думку, головними компонентами позитивного іміджу виступають: педагогічні здібності та ерудиція, морально-духовні цінності викладача, готовність до придушення у собі рис педагогічного авторитаризму та рівноправне спілкування зі студентами, володіння педагогічним тактом, вміння себе правильно подати та йти в ногу з часом, а також постійне прагнення до самовдосконалення та саморозвитку. Саме завдяки цим якостям та вмінням викладач завойовує свій авторитет, адже «Авторитет педагога стає могутньою силою виховання лише тоді, коли він твориться гармонійною єдністю, єдністю вчинків, поведінки й слова» [9, с. 593].

ЛІТЕРАТУРА

1. Горovenko O. A. Науково-методичне забезпечення процесу формування особистісно-професійного іміджу вчителя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2012/23/36.pdf>.
2. Донская Л. Ю. Психологические условия формирования имиджа преподавателя вуза. Дисс. канд. псих. наук. – Ставрополь, 2004. – 212 с.
3. Калюжный А. А. Психология формирования имиджа учителя / А. А. Калюжный. – М.: Владос, 2004. – 222 с.
4. Калюжный А. А. Социально-психологические основы имиджа учителя : дис. д-ра психол. наук: 19.00.05 / А. А. Калюжный. – Ярославль, 2006. – 51 с.
5. Палеха Ю. І. Іміджологія: навч. посібник / за заг. ред. З. І. Тимошенко. – К.: Вид-во ун-ту Європ., 2005. – 324 с.
6. Панасюк А. Ю. Вам нужен имиджмейкер? Или о том, как создавать свой имидж / А. Ю. Панасюк. – М.: Дело, 2001. – 240 с.
7. Панасюк А. Ю. Формирование имиджа: стратегия, психотехнологии, психотехники / А. Ю. Панасюк. – М.: Омега-Л, 2008. – 266 с.
8. Практическая психология для преподавателей / под ред. М. К. Тутушкиной. – М., 1997. – 321 с.
9. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1976–1977. – Т. 4.
10. Хрестоматія з історії вітчизняної педагогіки / упоряд. Н. П. Калениченко, В. Ю. Ніколаєнко та ін. – К.: Рад. шк., 1961. – 683 с.

Шуптарська Зоряна

Науковий керівник – доц. Морська Н. А.

В'ЯЧЕСЛАВ ЛИПІНСЬКИЙ ЯК ФІЛОСОФ ІСТОРІЇ

В'ячеслав Липинський – багатогранна особистість, відомий широкому загалу як історик, соціолог, політик, публіцист, однак, на велику увагу заслуговують його напрацювання у галузі філософії історії.